7/16060
7/16061

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

SAYI : B.02.0.007/00. 1539 **31.../.../2006**
KONU :Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İLGİ: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı'nın 10.07.2006 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-23602 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde Bakanlığıma gönderilen Adana Milletvekili Sayın Nevin Gaye ERBATUR ve Denizli Milletvekili Sayın Ümmet KANDOĞAN'a ait yazılı soru önergeleri hakkındaki bilgileri içeren cevaplar ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Nimet ÇUBUKÇU
Devlet Bakanı

Dağıtım:
Gereği :
- TBMM Bşk.Genel Sekreterliği
(Kanunlar ve Kararlar Dai.Bşk.)
Ek: 2 Yazı (2'şer Nüsha)

Bilgi :
- Başbakanlık
(Kan.ve Kar.Gen.Müd.)
Ek: 2 Yazı

7/16060

ADANA MİLLETVEKİLİ SAYIN PROF.DR.N.GAYE ERBATUR'UN
7/16060 ESAS NOLU YAZILI SORU ÖNERGESİ CEVABIDIR

15 Haziran 2006 tarihinde basında yer alan ifadelerinizde, kayıp olan çocukların, koruma altındaki çocuklar değil, fuhuş yapan ve rehabilitasyon amacıyla mahkeme tarafından gönderilen çocuklar olduğunu, basına kayıp olarak yansıyan çocukların korumanız altında olmadığını ve bu nedenle çocukların kayıp değil, kaçak olduğunu belirtmektesiniz.

SORULAR:

1) **Tüm çocukları korumak, Çocuk Hakları Sözleşmesi de dikkate alınarak, devletin görevi değil midir?**

2) **Çocukların kendilerinin kaçmış olması, SHÇEK' in sorumluluğunu ortadan kaldırır mı?**

3) **Bu çocukları korumak SHÇEK' in görevi değilse kimin görevidir?**

4) **Bu çocuklar rehabilitasyon amacıyla gönderildiğine göre, o andan itibaren SHÇEK' in sorumluluğu yok mudur? Madem çocuklar rehabilite edilmek için geliyor, öyleyse neden kaçmaktadır? Kaçmalarının nedeni araştırılmış mıdır?**

5) **Kız çocuklarına hitaben" fuhuş yapan" ifadesini kullanmanız ne kadar doğrudur? Söz konusu kişilerin çocuk olduğu ve mağdur olduğu düşünülürse, bu çocuklardan bahsedilirken "fuhuşa itilen" denilemez midir? Bu tabiriniz çocuklar arasında ayrım yaptığınızı göstermiyor mu?**

CEVAPLAR :

Bilindiği üzere Bakanlığıma bağlı SHÇEK Genel Müdürlüğü bünyesinde 97 çocuk yuvası ve 110 yetiştirme yurdu olmak üzere toplam 207 kuruluşumuzda korunmaya muhtaç yaklaşık 20.000 çocuğumuza hizmet verilmektedir. Ayrıca **5395** sayılı Çocuk Koruma Kanunu gereği **15 Ocak 2006** tarihi itibariyle korunma ihtiyacı olan çocuklar ile suça sürüklenen çocuklardan hapis cezası uygulanmayanların SHÇEK Genel Müdürlüğü'nün bağlı kuruluşlarına yerleştirilerek bakımlarının ve rehabilitasyon hizmetlerinin verilmesi öngörülmüştür.

Bu şekilde kuruluşlarımıza gelen çocuklarımız, suçun ve istismarın ister mağduru ister faili olsunlar, her iki durumda da suçlu değil, **ailevi ve toplumsal sorunlar nedeniyle suça sürüklenen ya da istismar edilen çocuklardır**. Kapkaç, hırsızlık, gasp, dolandırıcılık, ölüme sebebiyet verme, uyuşturucu madde kullanımı ve benzeri nedenlerden dolayı haklarında tedbir kararı konulan çocuklarımızın da her türlü istismar ve hak ihlalleri ile mücadele etmek, **en etkin ve verimli şekilde korunmasını sağlamak öncelikle devletin sorumluluk alanına girmektedir.**

5395 sayılı kanun ile çocuğun fiziksel ve ruhsal sağlığının korunması ve tedavisi için gerekli geçici ve sürekli tıbbi bakım ile rehabilitasyon, bağımlılık yapan maddeleri kullananların tedavilerinin yapılması ile ilgili sağlık tedbiri Sağlık Bakanlığına,

Çocuğun bir eğitim kurumuna gündüzlü ve yatılı olarak devamına, iş veya meslek edinmesi amacıyla bir meslek veya sanat edinme kursuna gitmesine veya meslek sahibi bir ustanın yanına yahut Kamuya yada özel sektöre ait işyerlerine yerleştirilmesi ile ilgili eğitim tedbirinin sorumluluğu Milli Eğitim Bakanlığına verilmiştir.

Suça Sürüklenen, her türlü ihmal ve istismara uğrayan çocukların öncelikle ayrı bir Rehabilitasyon Merkezinde, rehabilitasyonlarının sağlanması amacı ile ;

2006-2008 Bütçe Tasarısı Yatırım Programında;

2006 yılında 2 Sosyal Rehabilitasyon Merkezi ve 2 Kız Sosyal Rehabilitasyon Merkezi,

2007 yılında 3 Sosyal Rehabilitasyon Merkezi, 2 kız Sosyal Rehabilitasyon Merkezi açılması teklif edilmiştir.

2008 yılında 5 Sosyal Rehabilitasyon Merkezi, 3 Kız Sosyal Rehabilitasyon Merkezi açılması teklif edilmiştir.

Sosyal Rehabilitasyon Merkezlerinin en fazla 20 kapasite ile hizmet vermesi planlanmış, hizmet verecek binaların standartlarının belirlenmesine yönelik ve İşleyişine ilişkin yasal mevzuat çalışmaları devam etmektedir

Genel Müdürlüğümüzce bu konuda çalışmalar başlatılmıştır. Ancak binaların yeniden inşa edilmesi zaman alacağından öncelikle öngörülen ve ihtiyaç duyulan Ankara, Antalya , Adana, İzmir, İstanbul, Bursa, Edirne, Aydın, Trabzon, Van, Diyarbakır, Gaziantep, Konya, Samsun Valiliklerine mevcut kamu binalarının araştırılarak tahsisinin sağlanması, uygun bina bulunmaması durumunda ihtiyacın kiralama yolu ile karşılanarak 20 kapasiteli haklarında tedbir kararı verilen ve sosyal Rehabilitasyona ihtiyaç duyan kız ve erkek çocukların rehabilite edilmeleri amacı ile Sosyal Rehabilitasyon Merkezlerinin en kısa zamanda açılması yönünde gerekli çalışmaların başlatılması talimatı verilmiştir.

Gerek normal korunma kararı olan, gerekse tedbir kararıyla kuruluşlarımızda bulunan **bütün çocuklarımıza aynı hassasiyet ve özenle yaklaşılırken**, haklarında tedbir kararları alınarak kuruluşlarımıza yerleştirilen çocukların maruz kaldıkları ihmal ve istismar onlara daha özenli ve sağaltıcı hizmet anlayışıyla yaklaşılmasını gerekli kılmaktadır.

Yetiştirme yurtlarında kalmakta olan korunmaya muhtaç çocukların yanında, istismara uğrayan, suça sürüklenen çocukların rehabilitasyonlarını sağlamak için çocuklarımıza yönelik sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler düzenlenmekte ve aktif katılımları sağlanmaktadır.

Kuruluşlarımızda sosyal kültürel etkinliklerin daha verimli yürütülmesi, çocukların eğitimlerinde daha başarılı olmaları amacı ile ;

24.09.2001 tarihinde Korunma altında olan çocukların sportif faaliyetlere katılımının sağlanması amacı ile SHÇEK- Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü arasında işbirliği protokolü imzalanmıştır.

30.09.2005 tarihinde Korunma altındaki çocuklara sosyal kültürel sanatsal (tiyatro müzik, resim v.b.), müze ve tarihi mekanların tanıtımı kapsamında ücretsiz girişin sağlanması ve rehberlik yapılması amacı ile SHÇEK- Kültür ve Turizm Bakanlığı İşbirliği Protokolü imzalanmıştır.

14.07.2005 tarihinde çocukların başarılarının artırılması için branş öğretmenlerinin görevlendirilmesi amacı ile SHÇEK-Milli Eğitim Bakanlığı İşbirliği Protokolü imzalanmıştır.

Psikolojik durumları ve geldikleri kontrolsüz sosyal çevre itibariyle kuruluş ortamına adapte olmaları diğer çocuklarımıza kıyasla çok daha uzun bir

süreci kapsayan bu çocuklarımızın sorunları ve bu sorunlarının çözüm yollarının diğer çocuklarımızın koşullarından farklı olduğu bir gerçektir.

Maruz kaldıkları yoğun istismar ve travmalar nedeniyle ilk adım olarak rehabilitasyon hizmetlerine ihtiyaç duyan çocuklarımızdan bazıları, daha bu hizmetin verilmeye başlandığı ilk günlerde geldikleri eski sosyal çevrelerine geri dönebilmektedir. **Çocuklarımızın kaçma nedenleri arasında kuruluşlarımızda onlara gereken ortamın sağlanmaması veya gereken mesleki çalışmaların yapılmaması gibi görev ihmalleri değil, ülkemizin birçok toplumsal sorunundan, sosyo-ekonomik yapısından ve her bireyin kendine özgü koşulları ve kişilik özelliklerinden ayrı düşünülemeyecek kadar çok boyutlu ve girift bir süreç işlemektedir.** Aynı zamanda düzenli ve kurallı bir ortamın gereklerine uymakta güçlük çekmeleri de, bu çocuklarımızın izinsiz olarak yurttan ayrılıp eski sosyal çevrelerine dönmelerinde önemli bir etken olmaktadır.

Büyük bir aile olan Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu'na bağlı yurt ve yuvalarda, çocuk ve sevgi evlerinde cezaevi koşulları değil, mümkün olduğunca karşılıklı sevgi, saygı ve güvene dayalı bir aile ortamı tesis etme çabalarımız bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da aynı inanç ve umutla sürdürülecektir.

Kuruluşlarımız toplumla entegre olan, çocuklarımızın sosyalleşmelerine ve sosyal çevre ile bütünleşmelerine imkan tanıyan bölgelerde bulunmaktadır. **Bütün kuruluşlarımızda insan haklarını esas alan ve çocuk hakları sözleşmesine uygun bir şekilde açık kapı sistemi ile hizmet verilmektedir.** Çocuklarımız yaş ve öğrenim durumlarına göre eğitimlerine devam etmekte, anne-baba ve yakınları ile görüşebilmektedirler.

Çocuklarımız ayrıca, ailesi tarafından izinli alınıp izin süresi dolduğunda kuruluşa teslim edilmemesi veya adres değişikliğinin kuruluşa bildirilmemesi gibi sebeplerden kaçak durumuna düşebilmektedir. Bu çocuklarımızla ilgili olarak korunmasını gerektiren koşullar devam ettiği sürece korunma kararının kaldırılmasına yönelik işlem yapılamamaktadır. Bu durumda bulunan çocuklarla ilgili gerekli her türlü yasal işlem titizlikle yapılmakta, ailelerle bire-bir görüşmelerle alternatif çözüm arayışları ve farklı hizmet modelleri de her zaman onların yüksek yararı gözetilerek değerlendirilmektedir.

Dinamik ve karmaşık birçok boyutu bulunan tedbir kararlı çocukların topluma kazandırılması önemli ölçüde zaman ve emeğe ihtiyaç olduğunu göstermektedir. Bu nedenle gerek normal korunma kararlı çocuklar ve gerekse kanunla ihtilafa düşen tedbir kararlı çocuklarımızın esenliği için mevcut bakım modelleri gözden geçirilerek alternatif bakım yöntemleri geliştirilmektedir. **Bu çerçevede kamuoyunun da yakından takip ettiği gibi kuruluşların ev tipine dönüştürülmesi, Çocuk Evleri, Sevgi Evleri, Koruyucu Aile ve Aileye Dönüş Projesi çalışmalarına büyük önem verilmektedir. Yanı sıra sadece çocuklarımızı değil, eşzamanlı olarak aile kurumunu da güçlendirecek sosyal politikalar yürütülmekte, bu büyük toplumsal sorunumuza kapsamlı ve kuşatıcı bir perspektiften bakan projeler, toplum ve aile danışma merkezlerimiz aracılığıyla hayata geçirilmektedir.**

Çocuk Koruma Kanunu kapsamında kuruluşlarımıza yerleştirilen çocukların rehabilitasyonu amacıyla **sosyal rehabilitasyon merkezlerinin açılması çalışmalarımız ise devam etmektedir.**

Bu çerçevede, İzmir İlinde, Buca Kız Yetiştirme Yurduna bağlı , haklarında bakım tedbiri verilen suça yönelmiş, cinsel istismara uğramış, madde kullanma

alışkanlığı olan Kız çocuklarına yönelik Sosyal Rehabilitasyon hizmeti vermek üzere Ara İstasyon merkezi açılmış, hizmet vermektedir.

Ayrıca İstanbul ilinde cinsel ihmal ve istismara , cinsel sömürüye maruz kalan Kız çocuklarına yönelik 1. Adım Taksim Çocuk ve Gençlik Merkezi, 2.Adım Bahçelievler 80.Yıl Çocuk ve Gençlik Merkezinde rehabilitasyon hizmeti verilmektedir.

Adana İlinde, madde bağımlılığı, suç işleme alışkanlığı olan veya risk altında bulunan, suç mağduru, evden kaçan ve ihmal- istismara maruz kalan çocukların durumlarına uygun sosyal hizmetin verilmesi amacı ile SHÇEK Genel Müdürlüğümüz, Adana Valiliği, Adana Büyükşehir Belediye Başkanlığı, Çukurova Üniversitesi Rektörlüğü, Adana Baro Başkanlığı, Adana Sokak Çocukları Başkanlığı arasında yapılan işbirliği çerçevesinde işletilecek olan çocuk ve gençlik merkezi hakkında protokol imzalanmıştır. Bu protokol çerçevesinde halen Adana ilinde Oğuz Kağan Köksal Çocuk ve Gençlik Merkezinde tedavi ve rehabilitasyon hizmeti verilmektedir.

Çocuk ve Gençlik Merkezlerinde öncelikli olarak çocuk, aile ve toplum odaklı çalışmalar yürütülmektedir.

Ayrıca psiko-sosyal yönden travmaya uğramış bu çocuklara kuruluşlarımızda görevli Sosyal Hizmet Uzmanları ve Psikologlar tarafından mesleki çalışma yapılmaktadır.

Hiç kuşkusuz başkalarının yardımına ve korunmasına gereksinim duyan çocuklarımızın riskli ortamlarda bulunmaması temel hedeflerimizden biridir. Bu çerçevede kamu kurum ve kuruluşları ile toplumun bütün kesimlerinin mazeret üretmeden üzerine düşen görevi sosyal sorumluluk bilinci ile yerine getirmesi gerekmektedir. Bir toplumsal soruna karşı sorumlu arayışında değil, çözüm arayışlarında desteğe, işbirliğine ve duyarlılığa ihtiyaç duyduğumuz bir süreçte; sorunlarımızın doğru ve etraflı bir şekilde tespiti büyük önem arz etmektedir. Yapıcı eleştiriler, farklı çözüm önerileri ve kapsamlı bir işbirliği ancak böyle bir asgari müşterek üzerinde gerçekleşebilecektir.

Saygılarımla.

Nimet ÇUBUKÇU
Devlet Bakanı